

PROPOZYCJE ZAGOSPODAROWANIA BYŁEJ NIEDŹWIEDZIARNI I PASIEKI W PARKU-ARBORETUM OKL W GOŁUCHOWIE

Jerzy Wiśniewski

Akademia Rolnicza im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu

Za czasów Witolda Czartoryskiego przywieziono do Gołuchowa niedźwiedzie, które pierwotnie przetrzymywano w „Dybulu”. Przeniesiono je w 1903 roku do specjalnie wybudowanych klatek oraz pomieszczenia tzw. „klauzury” na wzgórkach w pobliżu zamku. Zdaniem KĄSINOWSKIEJ (2006) na hodowli rozwijającej się ze zmiennym szczęściem zaciążyły dwa wypadki w latach 1906 i 1909, w których pokaleczeniu ulegli pracownicy parku. W związku z powyższym hodowlę zlikwidowano, a prowizoryczne pomieszczenia rozebrano.

Po dziś dzień zarówno mурowany obiekt, jak i bezpośrednio przylegający teren nie jest zagospodarowany, a wejście do tzw. niedźwiedziarni zamurowano (ryc. 1 a), by uniemożliwić dalszą dewastację jego wnętrza.

Obiekt znajduje się przy uczęszczanej ścieżce między Muzeum Przyrodniczych Podstaw Leśnictwa („Powozownią”) a budynkiem dyrekcji OKL („Kasą”). W związku z tym teren powinien być ponownie zagospodarowany, a mianowicie: niepotrzebny podrost usunięty, a wejście zamknięte drzwiami w dawnym stylu. Przed obiektem można ustawić rzeźbę niedźwiedzia z bardziej trwałego materiału, na przykład granitu, włókna szklanego itp. (ryc. 1 b), a w pobliżu tablicę

a

b

Ryc. 1. Niedźwiedziarnia:
a – aktualny stan, b –
wizualizacja terenu (fot.
J. Wiśniewski)

Fig. 1. Bear pavilion:
a – the current state, b –
visualization of the area
(phot. J. Wiśniewski)

Ryc. 2. Wizualizacja wnętrza
niedźwiedziarni
(fot. J. Wiśniewski)

Fig. 2. Visualization of
the bear pavilion interi-
or (phot. J. Wiśniewski)

z krótkim objaśnieniem historii tego fragmentu parku-arboretum. Natomiast ozdobą wnętrza może być drewniana rzeźba niedźwiedzia (ryc. 2) lub niedźwiedzicy z młodymi. Prawdopodobnie to miejsce stanie się bardzo atrakcyjne, chętnie odwiedzane nie tylko przez rodziców ze swoimi pociechami, lecz także inne osoby pragnące upamiętnić na fotografii swój pobyt w tym pięknym zakątku parku-arboretum.

Powyższą propozycję zagospodarowania przedstawiłem jesienią 2006 roku na posiedzeniu Rady Naukowej OKL. Po dyskusji pozytywną opinię przekazano dyrektorowi OKL do ewentualnej realizacji.

Mały pawilon z czerwonej cegły, zwany „pasieką”, znajduje się w odległości około 150 m od głównego wejścia do parku-arboretum (ryc. 3 a). W jego wnętrzu eksponowana jest aktualnie wystawa dziecięcych akwarel o tematyce przyrodniczej. Niewielkim nakładem środków można przywrócić dawny charakter tego obiektu i przyległego terenu. W pobliżu pawilonu proponuję wybudować małą wiatę z żerdzi, desek nieobrzynanych i łąt, otoczoną niskim płotem faszynowym, a pod nią ustawić niezasiedlone(!) ule figuralne, na przykład niedźwiedzia, my-

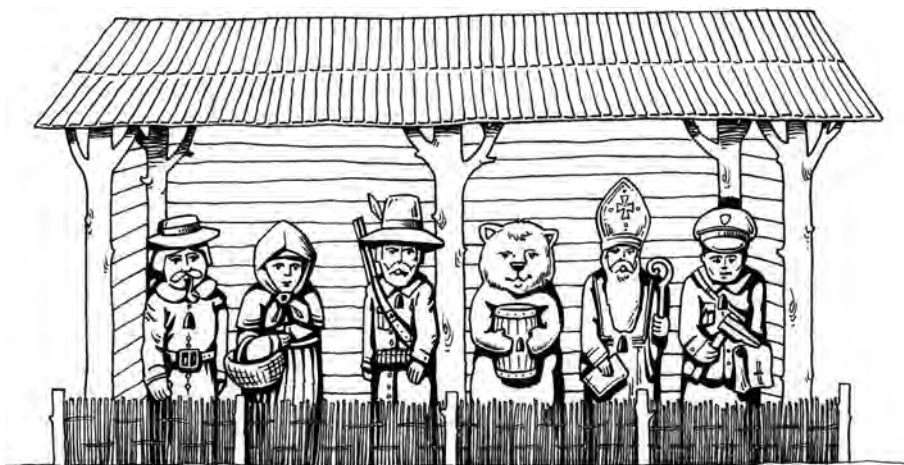
a

b

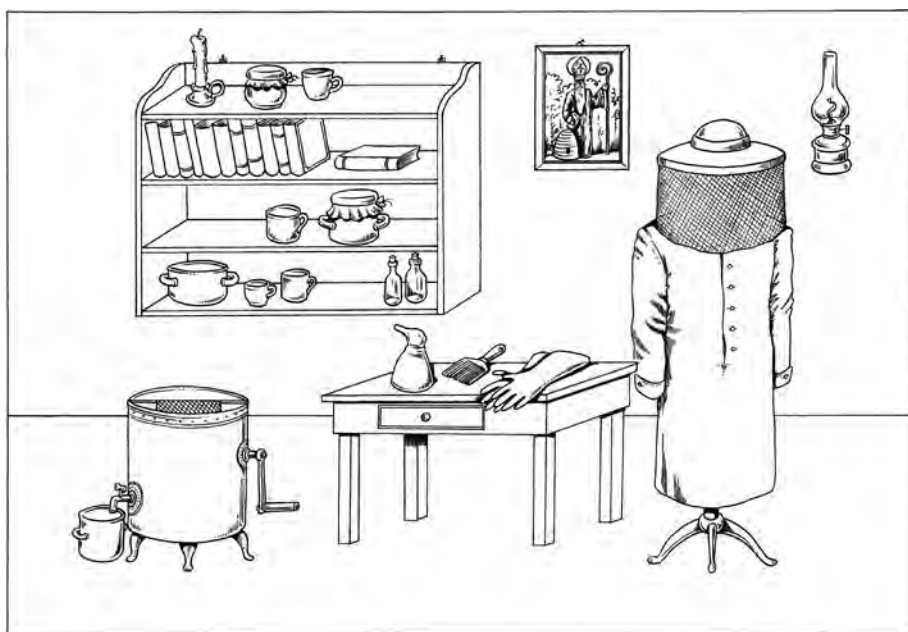
Ryc. 3. Otoczenie wokół budynku „Pasieka”: a – aktualny stan, b – wizualizacja terenu (fot. J. Wiśniewski)

Fig. 3. Surroundings of the “Apiary” building: a – the current state, b – visualization of the area (phot. J. Wiśniewski)

Ryc. 4. Wiata z ulami figuralnymi (rys. R. Walendowskiego wg projektu J. Wiśniewskiego)

Fig. 4. A shelter with figural hives (figure by R. Walendowski according to the design by J. Wiśniewski)

Ryc. 5. Zagospodarowanie wnętrza budynku „Pasiaka” (rys. R. Walendowskiego wg projektu J. Wiśniewskiego)

Fig. 5. The development of the “Apiary” building interior (figure by R. Walendowski according to the design by J. Wiśniewski)

śliwego, św. Ambrożego itd. (ryc. 3 b, 4). Koszt tego zagospodarowania terenu ograniczyłby się prawie wyłącznie do wybudowania wiaty, bowiem część uli figuralnych znajduje się w magazynie OKL. Natomiast w samym pawilonie typowe pomieszczenie pszczelarza z jego podstawowym sprzętem (ryc. 5) można by oglądać przez okna. Tym samym tak zagospodarowany teren będzie kontynuacją plenerową ekspozycji bartnictwa puszczańskiego w Oficynie.

Także ta propozycja po przedstawieniu Radzie Naukowej, zyskała w 2007 roku pozytywną opinię, którą przekazano dyrektorowi OKL.

LITERATURA

KĄSINOWSKA R. 2006. Gołuchów. Wyd. OKL Gołuchów: 1-440.

PROPOZYCJE ZAGOSPODAROWANIA BYŁEJ NIEDŹWIEDZIARNI I PASIEKI W PARKU-ARBORETUM OKL W GOŁUCHOWIE

Streszczenie

W parku-arboretum znajduje się wybudowana na początku XX wieku niedźwiedziarnia oraz pawilon pomocniczy pasieki. Autor przedstawił propozycje ponownego ich zagospodarowania, co przyczyni się do uatrakcyjnienia terenów parkowych.

Słowa kluczowe: niedźwiedziarnia, pasieka, Ośrodek Kultury Leśnej

SUGGESTIONS FOR THE DEVELOPMENT OF THE FORMER BEAR PAVILION AND THE APIARY IN THE PARK-ARBORETUM IN THE FOREST CULTURE CENTRE IN GOŁUCHÓW

Summary

The park-arboretum includes a bear pavilion and an auxiliary apiary pavilion built at the beginning of XXc. The author presents some suggestions for their new development, which will make the park area more attractive.

Key words: bear pavilion, apiary, Forest Culture Centre